

شناسه	رویه اجرایی	تاریخ تهیه گزارش	۱۴۰۱/۰۴/۲۹
عنوان موضوع	بررسی موانع جهش تولید در حوزه آب و محیط زیست		
مرجع طرح موضوع	اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی اصفهان		
شرح موضوع	<p>جمعیت استان اصفهان ۷ درصد جمعیت کل کشور و سومین استان کشور از لحاظ تولید ناخالص ملی است. بر اساس شاخص فالکن مارک، سرانه آب کمتر از ۵۰۰ مترمکب در سال، تنش شدید آبی را نشان می‌دهد. در حالیکه در استان این میزان به ۲۴۴ متر مکعب می‌رسد. بخشی از جمعیت حوضه آبریز زاینده رود در استان چهارمحال و بختیاری ساکن هستند و بیش از ۹۸ درصد جمعیت در استان اصفهان هستند. سرچشمه‌های آب در استان چهارمحال و بختیاری است که سالهاست تا بند چم آسمان بیشتر جریان نداشته و شهر اصفهان و تالاب گاوخونی از این آب بی بهره هستند. این در حالی است که بعضاً مصارف و منابعی در شورای عالی آب برای زاینده رود تعریف شده که از منابع پروژه تونل کوهرنگ ۳، نیمه تمام و پروژه بهشت آباد اجرا نشده باقی مانده و مصارف نه تنها محقق شده بلکه بیشتر هم شده است.</p>		
ایرادات و مشکلات مطروحه	<p>۱- در استان اصفهان (فریدونشهر و سمیرم) منابع آبی تولید می‌شود که سالانه حدود ۲.۵ میلیون متر مکعب از حوضه زاینده رود به کارون می‌ریزد.</p> <p>۲- فرونشست زمین ناشی از تنش آبی در استان، سبب تخریب آثار باستانی و تنش های اجتماعی شده است.</p> <p>۳- خشک شدن تالاب گاوخونی در انتهای حوزه سبب بروز پیامدهای منفی محیط زیستی در استان اصفهان و استانهای همجوار شده است.</p> <p>۴- در حال حاضر امکان توسعه صنعت در استان وجود نداشته و ۳۱۰۰ صنعت در استان درخواست مجوز برای تاسیس داشته اند که به لحاظ کمبود آب مجوز داده نمی‌شود.</p> <p>۵- با توجه به اینکه استان محل گذر لوله های نفت و بسیاری از خدمات به کل کشور است در صورت بروز مشکل در استان، کل کشور با مشکل مواجه خواهد شد.</p>		
	<p>بر اساس دعوتنامه شماره ۱۹۹۰/ص ۱۴۰۱ مورخ ۱۴۰۱/۰۴/۲۶ جلسه کارگروه کارشناسی در تاریخ ۱۴۰۱/۰۴/۲۸ به صورت مجازی با حضور مدیرکل دفتر هماهنگی امور اقتصادی استانداری، مشاور معاون امور عمرانی استانداری، نمایندگان سازمان های مدیریت و برنامه ریزی و جهاد کشاورزی، شرکت آب منطقه ای اصفهان و شرکت آب و فاضلاب استان، اتاق های تعاون و اصناف، نماینده اتاق کاشان، اعضای بخش خصوصی و تعاونی شورا برگزار گردید.</p> <p>اهم مذاکرات این جلسه پس از طرح موضوع به شرح ذیل است:</p> <p>«اهم مذاکرات جلسه»</p> <p>آقای انتشاری نماینده محترم استانداری:</p> <p>در ابتدا با ارائه یک شمای کلی از شرایط آبی استان، اظهار داشت استان اصفهان در چند محور اصلی کاهش مصارف آب، استفاده بهینه در فضای سبز و مشاغل کم مصرف تر، بازنگری رشد جمعیت و کنترل برداشت آبهای زیر زمینی</p>		

قدمهای خوبی برداشته است. هر چقدر حساب و کتاب می کنیم در نهایت به یک عدد کمبود بزرگ در بحث آب می رسیم که با کاهش مصارف جبران نمی شود. فضای سبز اصفهان از ۱۲ هزار هکتار به ۶ هزار هکتار رسیده است. کشت برنج از ۲۶۰۰۰ هکتار به ۱۵۰۰ هکتار رسیده است. این رقم در مقابل استانهای دیگر که ۳۰۰ تا ۳۰۰ هزار هکتار کشت برنج انجام داده اند و ۸۰ هزار هکتار کشت برنج در استان خوزستان، رقم بسیار ناچیز و نزدیک به صفر است. در مورد تولید محصولات گلخانه‌ای چهارمین استان در کشور هستیم. در خصوص بهره‌وری آب یا سرانه مصرف آب در استان، کمترین میزان هدررفت آب در کشور در استان اصفهان اتفاق می‌افتد. اصلی ترین مسئله در در استان، فرونشست زمین و خشک شدن تالاب گاوخونی است. از ۱۰۰ مدرسه یا واحد آموزشی که دستور تخلیه داده شده بعضی مربوط به دهه ۹۰ است.

آقای سلیمی، نماینده محترم اداره کل صنعت، معدن و تجارت استان:

از ۱۴۵۰ میلیون متر مکعب آب در حوزه ۱۲ تا ۱۵ میلیون متر مکعب از آن را کارخانه فولاد استفاده می‌کند. فولاد مبارکه به خاطر سیستم‌های چرخشی به ازای هر تن ۲۰۲ متر مکعب آب مصرف می‌کند در حالی که این میزان در دنیا ۵ متر مکعب است.

آقای دکتر شهیر، مدیرکل دفتر هماهنگی امور اقتصادی استانداری:

در سال ۹۲ یکی از مصوبات شورای عالی آب، شفاف سازی مصرف آب، بارگذاری و برداشتهای غیر مجاز (در هر دو استان حوزه زاینده رود) کنترل شود. در ۷ یا ۸ سال اخیر این موضوع درست انجام نشده است. ۵۰۰ میلیون متر مکعب به نام تولید برداشته شده و برق رایگان توزیع کرده که روی کوهها در بالادست باغ درست کنیم؟ ما آثار تاریخی اصفهان را می دهیم که چه بگیریم؟ سالی چقدر باید باغات مذکور محصول داشته باشد تا ضرر تخریب آثار تاریخی اصفهان به خاطر فرونشست را جبران کند؟ ما به عنوان مبادله چه چیزی را می دهیم و به ازای آن چه بدست می آوریم؟ در حالیکه استان اصفهان به اندازه جمعیت بعضی استانها فقط حاشیه نشین دارد.

آقای شهرام، نماینده محترم آقای دکتر طغیانی نماینده مجلس شورای اسلامی:

مسئله آب با تولید عجین شده است با این وضعیت امکان توسعه تولید را نداریم و همین تولید موجود نیز فشار زیادی به آبهای زیر زمینی وارد می‌کند. ۱۰ تا ۱۲ میلیارد متر مکعب حجم آبهای زیر زمینی استان است که بخش اعظمی از آن در سالهای اخیر مصرف شده است و اگر تنها سالی ۵۰۰ میلیون متر مکعب آب از منابع زیر زمینی برداشت کنیم ۹ سال دیگر هیچ آبی از آبخوان باقی نمی ماند که از سه چهار سال دیگر این موضوع خودش را نشان می‌دهد. ما در استان با کمبود بارش مواجه نیستیم ولی با سوء مدیریت، آناشسیسم در مصرف و بهره برداری مواجهیم و هیچکس جرات اینکه مطالعه‌ای در این خصوص انجام دهد، ندارد. بایستی طرح تحقیق و تفحص برای کل حوزه های آبریز مورد توجه قرار گیرد و نه تنها برای حوزه زاینده رود.

آقای صفاری پور، نماینده محترم سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان:

بهتر است سرانه مصرفی استانها با هم مقایسه شود. اینکه در استان اصفهان آب به چه صورت مورد استفاده قرار می گیرد و در استانهای دیگر بهره‌وری آب به چه صورت است؟ به سرانه مصرفی کل اشاره گردید باید به سرانه بخش به

بخش اقتصاد نیز توجه گردد. بهره‌وری آب در تمام بخشها بالاتر از میانگین کشوری است و بیشتر از کشور مصرف نکرده و مصرف بهینه داریم. باید رشد تولیدات بخش صنعت و کشاورزی بر اساس میزان آب معیار باشد.

آقای محمد صادقی، عضو محترم هیئت نمایندگان و رییس کمیسیون کشاورزی اتاق:

بعد از ارائه بورس اکولوژیک توسط آقای مومنی، اشاره کردند که مشکل آب در استان به خصوص شرق استان به سرمایه‌گذاری کم بهره دولت در این خصوص بستگی دارد. بورس اکولوژیک پروژه ملی هوشمندسازی بهره‌برداری آب در حوزه زاینده رود است. این پروژه سه سال است که در استان کلید خورده و در حال جمع‌آوری اطلاعات از بخش کشاورزی است. بورس اکولوژیک به تغییر در نگرش سیاست‌گذاری‌ها در خصوص تجارت آزاد منجر خواهد شد. این سامانه هوشمند بخش کشاورزی را هدایت می‌کند و کل اکوسیستم و زنجیره تولید از ابتدا تا انتها دیده می‌شود.

آقای دکتر میرزا امیری، مدیر محترم اجرایی دبیرخانه شورا:

ضربه‌ها و آثار منفی عدم تخصیص مناسب آب در حوزه زاینده رود بر تولید استان می‌بایست مورد توجه قرار گیرد. در بحث فرونشست حسب مطالعات دانشگاهی، خطر فرونشست در استان ۱۸ برابر سایر نقاط کشور است. در استان اصفهان در مورد آلودگی نیز در جایگاه خوبی قرار نداریم. در سال گذشته در استان دو روز هوای پاک داشتیم که این عدد در استان تهران ۷۲ روز بوده است.

در پایان جمع‌بندی جلسه به شرح ذیل انجام و مقرر شد:

- از هدر رفت آب در حوزه زاینده رود و کارون جلوگیری گردد (سالانه ۲/۵ میلیون متر مکعب آب از حوزه زاینده رود و ۴ میلیون متر مکعب از حوزه کارون به خلیج فارس می‌ریزد).
- سرمایه‌گذاری در استفاده از پساب فاضلاب در صنعت (در قالب دو حکم خرید تضمینی و پیش‌خرید) و نوسازی زیرساختهای فرسوده آب و فاضلاب، به منظور جلوگیری از هدر رفت آب صورت گیرد.
- در قوانین کشور تشکیل بازار آب دیده شود تا مصارف غیر بهره‌ور در حوزه به سمت مصارف بهره‌ور می‌رود.
- وزارت نیرو به عنوان متولی اصلی، مطالعه‌ای در خصوص مدیریت مصرف آب در بالادست رودخانه زاینده رود انجام دهد تا از بی‌نظمی در مصرف و بهره‌برداری غیر مجاز در حوزه زاینده رود جلوگیری شود.
- در مورد سوآپ آب، سرمایه‌گذار اقدام به شیرین کردن آب در مناطق جنوبی کشور نموده و در فاصله چند صد کیلومتری آب را تحویل دهد و از انتقال آب از مناطق شمالی به جنوبی کشور جلوگیری شود.

پیشنهادات

فهرست

مستندات و

مدارک پشتیبان

- دعوتنامه شماره ۱۹۹۰/ص ۱۴۰۱ مورخ ۱۴۰۱/۰۴/۲۶ در تاریخ ۱۴۰۱/۰۴/۲۸